

Fokusne skupine kot metoda zbiranja podatkov

izr. prof. dr. Valentina
Hlebec,
Fakulteta za družbene
vede, UL

Kaj je fokusna skupina?

- Metoda fokusnih skupin je ena od kvalitativnih metod za zbiranje, analizo in interpretacijo podatkov.
- Raziskovalno vprašanje na katerega odgovarjamo z uporabo te metode mora spršeovati KAJ, KAKO in ZAKAJ, ne pa koliko.
- Vir informacij je interakcija, pogovor v skupini.

Kaj je fokusna skupina?

- V slovenščini nimamo uveljavljenega domačega izraza, pogosto se uporablja izraz »fokusna skupina«, lahko pa bi jo imenovali tudi skupinski pogovor.
- DEF.: Fokusna skupina je srečanje skupine ljudi, ki se usmerjeno pogovarjajo na vnaprej znano temo, pogovor pa poteka po določenem načrtu.

Kaj je fokusna skupina?

- Fokusna skupina je tristranski komunikacijski proces, v katerem:
 - raziskovalna skupina določi, katere informacije potrebuje od udeležencev fokusne skupine,
 - se razvije pogovor med udeleženci fokusne skupine o izbranih temah,
 - raziskovalci povzamejo, kar so se naučili od udeležencev fokusne skupine.

Kaj je fokusna skupina?

- Primerjava z anketo
 - Raziskovalna vprašanja
 - Vzorčenje
 - “Vprašalnik”
 - Analiza
 - Interpretacija

Uporaba fokusnih skupin

	Znanstvene raziskave	Trženje novih izdelkov	Evalvacijske raziskave	Izboljševanje kakovosti
Identifikacija problema	oblikovanje raziskovalnih vprašanj	oblikovanje zamisli za nove izdelke	ugotavljanje in vrednotenje potreb	ugotavljanje priložnosti
Načrtovanje	načrt raziskave	razvoj novih izdelkov	razvoj programa	načrtovanje sprememb
Izpeljava	zbiranje podatkov	opazovanje odziva kupcev	evalvacija procesa	vpeljava sprememb
Vrednotenje	analiza podatkov	preoblikovanje izdelka ali trženje	evalvacija dosežkov	vnovično presojanje procesa

Načrtovanje 4 korakov fokusne skupine

- Raziskovalno vprašanje,
- Pridobivanje udeležencev,
- Izpeljava srečanj fokusnih skupin,
- Analiza in poročanje.

Podrobnejši načrt izpeljave

- Med najpomembnejše odločitve za uspešna srečanja fokusnih skupin štejemo:
- razmislek o namenu in ciljnih izpeljave srečanj fokusnih skupin,
- določitev članov raziskovalne skupine, ki bo pripravila in izpeljala srečanja fokusnih skupin,
- odločitev o številu fokusnih skupin,
- oblikovanje vprašanj, ki jih bomo obravnavali v fokusnih skupinah,
- odločitev o sestavi skupine udeležencev srečanj fokusnih skupin,
- časovni načrt izpeljave srečanj fokusnih skupin,
- načrtovanje kraja in ustreznih prostorov, datumov in časa, potrebnega za srečanja posameznih fokusnih skupin.

Namen in cilji

- Kaj natančno nas zanima? Kaj bi želeli izvedeti?
- Ali je fokusna skupina primeren način za pridobitev zelenih informacij?
- Kateri so še drugi načini za pridobivanje zelenih informacij? Ali so ti primernejši kakor fokusna skupina?

Raziskovana skupina

- Običajne vloge v taki skupini so:
 - načrtovalec vsebine fokusnih skupin,
 - organizator,
 - moderator,
 - zapisovalec ali prepisovalec zapisov,
 - analitik in oblikovalec poročila.

Število in sestava fokusnih skupin

- Ena fokusna skupina ni dovolj (teoretska zasičenost), čas in denar,
- Koliko ljudi? (5-13)
- Kakšni ljudje? (homogeno – heterogeno, laiki – strokovnjaki)
- Trajanje (60-120 min)

Kaj sprašujemo?

Tip vprašanja	Namen vprašanja
Začetna vprašanja	Medsebojno spoznavanje in povezovanje udeležencev.
Uvodna vprašanja	Začetni pogovor na izbrano temo.
Prehodna vprašanja	Prehod na ključna vprašanja.
Ključna vprašanja	Poglobljena obravnava izbrane teme.
Končna vprašanja	Pomagajo poudariti najpomembnejše ugotovitve in pomenijo dokončanje razprave.

Analiza podatkov

- Najpomembnejše sestavine kvalitativne analize so:
 - sistematičnost,
 - preverljivost analize in izsledkov,
 - pravočasnost: analiza poteka takoj, ko so podatki zbrani, saj vsaka zamuda ogrozi kakovost analize,
 - upoštevanje več alternativnih razlag pri interpretaciji,
 - refleksija – vsaka bo analizo izboljšala,
 - primerjanje.

Analiza podatkov

- Za analizo imamo na voljo več možnosti:
 - analiza prepisov,
 - analiza magnetofonskih trakov,
 - analiza zapiskov asistenta,
 - analiza po spominu.

Poročilo

- Poročilo lahko pišemo tako, da se vprašamo:
 - Kaj **smo vedeli** še pred začetkom srečanja fokusnih skupin, pa se je to v fokusni skupini potrdilo ali zavrnilo?
 - Kaj **smo predvidevali**, pa se je v fokusnih skupinah potrdilo ali zavrnilo?
 - Katere **nove nepredvidene informacije** smo dobili?
 - Kakšne bodo **posledice** teh novih odkritij?

Časovni načrt

- Čas za priprave in načrtovanje
- Čas za izpeljavo
- Čas za analizo
- Čas za poročilo

Primeri materialov